

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

20. An Pontifex possit committere facultatem simplici Sacerdoti, non solum, ut dictum est, administrandi Sacramentum Confirmationis, sed etiam consecrandi Sanctum Chrisma? Ex p. 8. tr. 1. res. 12.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

tates. Sufficit tamen, quod ipsum vnguentum sit compositum, & mixtum, quod factum est, ut tota materia sit odorifera, quod maxime pertinet ad significationem Sacramenti; singula etiam partes olei, saltem quoad qualitates, manent mixtae per mutuam alterationem partium; quod satis est, ut oleum non sit sufficientis materia huius sacramenti sine admixtione balsami.

11. Ad auctoritatem vero Innocentij III. in cap. *Pastoralis*, respondeo, quod Pontifex dicere non potuit Confirmationem datam eo modo fuisse validam, & non iterandam, sed solam vñtionem balsami suppleendam. Tum, quia ad minus propter rei incertitudinem debeat Confirmatio sub conditione iterari; & ita sane in tali casu fieri deberet. Tum etiam eo tempore non exerat sententia dicens balsamum non esse de necessitate Sacramenti, quae potius à posterioribus Theologis inuenta est; sed tunc vigeat, opposita sententia veterum Theologorum; quare non est credibile, Pontificem voluisse eo modo discernere. Tum demum non appareat, qualiter deberet sola balsami vñtio suppleri; quia nec in *Ecclēsia* asseruatur balsamum benedictum; neque constat, an suppleri deberet cum prolatione verborum, neque id quicquam amplius referret. Sicut si aliquis baptizatus sit in sola aqua naturali, sine admixtione olei consecrati, quod solet in fronte baptismali infundi, vti que non deberet suppleri talis defectus, quamvis supplenda essent aliae caeremoniae: ita ergo si solum oleum benedictum valeret ad substantiam Confirmationis, non deberet amplius suppleri defectus balsami per distinctam eius vñtionem. Potius ergo, dum Pontifex dixit, cautè suppleendum, quod incautè fauerat pratermissum, docere voluit, totum ritum substantialem Confirmationis debuisse suppleri. Dixit autem non esse quicquam iterandum; quia hoc non erat iterate Sacramentum quod ab initio non fuerat ratum, cum non esse, validum. Aut voluit, non esse iterandas & repetendas alias solemnitates, & caeremonias consuetas.

12. His duabus opinionibus suppositis, Auctores primae sententiae ad difficultatem propositam affirmatiue respondebunt; nempe si penitus deesset copia balsami, posse Pontificem dispensare, ut sacramentum Confirmationis cum oleo tantum ministraretur; sed Auctores secundae sententiae hoc minime admittendum esse affirmabunt, cum balsamum sit de necessitate Sacramenti, & Pontifex non possit eius materiam mutare. Verum ego affirmatiuae sententiae adhaerere, quia ut optimè obseruat P. Franciscus de Lugo *opusc. de Sacram. cap. 1. num. 52.* tunc melius esset Sacramentum probabile ministrare, quam nullum. Sed penes me certum est posse Pontificem concedere, ut sacramentum Confirmationis conferatur cum quocumque balsamo. Et idem Henriquez *lib. 3. de Confirm. cap. 2.* & Amicus *tom. 7. disp. 13. sect. 3. n. 38.* testantur Pium IV. concessisse ut Episcopi Indiae hoc Sacramentum consecrarent cum Indico balsamo quod est minus perfectum.

13. Nota tamen hic obiter cum Azorio *part. 2. lib. 5. cap. 1. quast. 8.* & Scipione de Rubeis in *Alph. Epis. verb. Confirmatio, num. 9.* posse Papam Episcopo prohibere, ne sacramentum Confirmationis conferat, sed nequit facere, ut non valeat, si illud conferat.

RESOL. XX.

An Pontifex possit committere facultatem simplici Sacerdoti, non solum, ut dictum est, administrandi Sacramentum Confirmationis, sed etiam consecrandi sanctum Chrisma? Ex part. 8. tract. 1. Ref. 12.

§. 1. Difficilis est ista quaestio, & negatiuum Sententiam tenent communiter Doctores, quam nouissime mordicus tuetur sapientissimus Pontius de *sacram. Confirm. part. 2. cap. 4. per totum*; & quia codex difficillimè inuenitur, ponam hic eius verba, sic itaque *num. 4.* asserit Constantius est & perpetua Ecclesiae traditio sine limitatione, aut explicatione vlla, quae ministrum benedictionis Chriftimatis assignat Episcopum. Ergo censendum est illum esse ministrum necessarium eius consecrationis, aut saltem sine vno fundamento asseritur posse Chriftima confirmationis benedici ab alio ex commissione. Antecedens probatur inductione. Nam in primis Pontifices, & Concilia Episcopo soli tribuunt potestatem consecrandi Chriftima, & affirmant illi soli id licere. Sic Fabianus, & Innocentius in *epist. iam citat.* Concilium Romanum sub Syluestro *canone 5.* vbi statuitur, nullum Presbyterum posse consecrare Chriftima, Carthaginense primum *can. 3.* & Carthaginense secundum *can. 3.* Carthaginense tertium *can. 36.* Bracharense secundum *can. 37.* Hispalense secundum *can. 7.* Vvormatiense *can. 2.* vbi, cum dicatur ne Presbyteri inconsulto Episcopo Virgines consecrent, additur, Chriftima vero nunquam faciant. Concilium Sabinese *cap. de Baptismo*, vbi consecrationem Chriftimatis solis Episcopis, eorumque successoribus esse concessam dicit. Eandem etiam potestatem attribuunt Episcopis absolute Dionysius *dict. cap. 4. de Ecclesiastica Hierarchia*, & Cyprianus *locis supra citatis*, & posteriores scriptores de *Officiis Ecclesiasticis*. Sed potissimum ea traditio probatur ex Eugenio IV. in *cisano decreto*, vbi assignans materiam huius Sacramenti, dicit esse Chriftima consecrum ex oleo, & balsamo, & ab Episcopo benedictum. Quod testimonium perpendendum est eodem modo, quo *cap. praecedenti* illud expendebamus pro benedictionis Chriftimatis necessitate. Nam, si Eugenius censeret benedictionem Episcopi solum ordinariè desiderari, & non absolute, adderet eam particulam, sicut expressit, quando loquutus est de ministro Sacramenti, & similiter; sicut cum loquitur de forma Sacramenti Matrimonij dixit, regulariter esse verba quia potest per epistolam, vel nuptus celebrari; adderet etiam in praesenti, regulariter, aut quid simile. Sicut ergo ex illis verbis absolute prolatis in aliis Sacramentis, colligimus necessarium ministrum, aut necessarium materiam esse illam, quam exprimit, & non aliam, idem dicendum est in nostro casu. Accedit denique quod nunquam hactenus visum est simplici Sacerdoti potestatem consecrandi Chriftima; immo, ut dixi *cap. praecedenti*, Suarez, Syluius, Gamachæus, Egidius, & alij referunt Gregorium XIII. dispensasse, ut apud Indos ob Episcoporum confirmantiu paucitatem, & locorum distantiam, posset sacramentum Confirmationis ministrari à simplici Sacerdote, dummodo vteretur Chriftimate per Episcopum benedicto. Tandem nulla est eius dispensationis necessitas, ut *cap. praecedenti* deducebamus.

Sup. hoc diff. proposita in tom. 4. tr. 8. lege lata doctrinam Ref. 86. & signatè §. vlt. sed lege eam à principio, & alias eius primè not.

Sup. hoc balsamo in tom. 4. tr. 8. lege lata doctrinam Ref. 87.

Sup. contentio in hoc §. vlt. supra in Ref. 15. §. Ex quo facile, & infra in Ref. 61. §. vlt. & vide alias Ref. eius not.

Sup. hoc in tom. 1. tr. 2. Ref. 1. §. vlt. cursum à lin. 3. & supra in Ref. 15. à lin. 5. & in tom. 4. tr. 8. Ref. 83 §. vlt. per totum, & in tom. 2. tr. 4. ex doctrina Ref. 14. §. vlt. signatè in fine.

Abique

Abique vilo ego fundamento dicitur posse Christum benedici ab alio, quam ab Episcopo ex dispensatione, vel commissione.

2. Sed quaerit aliquis, quam certa sit haec communis sententia. Plerique tantum eam probabiliter iudicant. Suarez dicit eam conformiorem esse decretis Pontificum, & Conciliorum. Ego quidem omnibus consideratis communem sententiam adeo certam existimo, ut oppositam, si non temerariam, at omni probabilitate destitutam censeam. Quia, quamvis quatuor, vel quinque Doctores eam asseruerint, atque fundamentum attendas, penes quod opinionum probabilitas considerari debet, nullum ex opposita sententiae fundamentum idoneum, vt ex dictis, constat. Hucusque Pontius.

3. Sed excessit vir doctus in censura contrariae opinionis, sicut excessit etiam Baunius tom. 1. tractat. 7. quaest. 9. circa finem, vocando opinionem, quam tenet Pontius, falsam. Dico igitur cum sapientissimo Amico in cursu Theolog. tom. 7. disputat. 13. sect. 1. num. 46. veramque sententiam esse probabilem, & vt verum fatear, potest sententiae affirmatiuae fundamentum sufficienter satisfieri, cur nimirum, si potuit summus Pontifex administrationem huius Sacramenti simplici committere Sacerdoti, non etiam eidem possit materiae consecrationem committere: cum maius sit illud, quam hoc. Neque satisfit, dicendo, quia in illo legimus aliquando dispensatum, non autem in hoc: nam hoc non probat potestatis defectum, sed negationem dumtaxat facti, & maiorem congruentiam, cur Ecclesia in consecratione materiae nunquam dispensauerit, dispensauerit autem in ministro, propter maiorem difficultatem habendi Episcopos, qui possit tanquam ordinarius minister hoc Sacramentum administrare, quam habendi Christum ab Episcopo consecratum. Confirmatur: nam sola facti negatio antequam fuisset in ministro huius Sacramenti dispensatum, non arguebat defectum potestatis in summo Ecclesiae capite: igitur neque sola facti negatio in dispensatione consecrationis materiae arguet defectum potestatis in eodem summo Ecclesiae capite.

4. Secundo, efficacius demonstratur maior huius sententiae probabilitas. Nam potissimum fundamentum, cur opposita sententia neget, posse consecrationem Christum simplici Sacerdoti committi, est quia Concilia, & Patres affirmant hanc esse propriam functionem Episcopi, prohibentque illam exercendam esse à Presbyteris. Atqui non minus Patres, & Concilia affirmant, administrationem huius Sacramenti esse propriam Episcopi, prohibentque, ne illud simplex Sacerdos administret. Igitur si haec Patrum Conciliorumque auctoritas non obtinet, quo minus concedamus posse per dispensationem summi Pontificis administrationem huius Sacramenti committi simplici Sacerdoti, interpretando Concilia, & Patres de administratione ministri dumtaxat ordinarij, non autem essentialis. Cur eadem Patrum, Conciliorumque auctoritate non obstante, concedere non possimus, posse per dispensationem summi Pontificis consecrationem Christum simplici Sacerdoti committi, interpretando Concilia, & Patres de ordinatio, non de essentiali consecratione? Praesertim cum nullum verbum habeamus in Patribus, aut Conciliis, quo potius in vno quam in alio asserere cogamur, posse per Apostolicam sententiam auctoritatem dispensari. Quod si pro vna sententia valet factum, pro alia valebit argumentum deductum a maiori ad minus, ex eodem facto.

Tom. III.

5. Confirmatur: nam Concilium Toletanum I. dum can. 20. prohibet, ne Presbyteri, sed solus Episcopus, Christum consecrantes, aperte indicat, hanc consecrationem non debere essentialiter fieri nisi ab Episcopo. Ita enim cit. Canone praescribit. Quis bene ubique custodiatur, vt absque Episcopo Christum nemo consecraret: tamen quia in aliquibus locis, vel Provinciis Presbyteri dicuntur Christum consecrare, placuit ex hac die nullum alium, nisi Episcopum Christum consecrare. Loquitur autem non de administratione huius Sacramenti, sed de consecratione dumtaxat materiae. In qua auctoritate primo expando illud, quamuis pene ubique custodiatur, nam hinc inquit, aliquem fuisse locum, vbi hoc non seruabatur. Secundo pondero, quod ibi Concilium contrarium non damnat vt irritum, sed solum prohibet, ne illud deinceps fiat. Si autem putasset consecrationem Episcopalem ad validitatem Sacramenti essentialiter requiri, diligenter prouidisset, vt confirmati Christum per simplicem Sacerdotem benedicto iterum confirmarentur, ne perpetuo fructu huius Sacramenti frustrarentur.

6. Vnde ad argumentum opposita sententiae ref. Ad primum, illud tantum esse argumentum negatum, quo neutra sententia neque affirmans, neque negans positum fundari potest, nisi aliunde constet de dispensabilitate, vel indispensabilitate. Cum igitur nobis constet de dispensabilitate quoad ministrum huius Sacramenti, ex eadem non improbabiler inferitur dispensabilitas quoad consecrationem materiae eiusdem Sacramenti.

7. Ad secundum, constat ex dictis, cur potius dispensatum sit in ministro, quam in consecratione materiae: eo quod difficilius sit, ordinarium ministrum semper, & ubique reperiri quam materiae consecrationem, quae facilius ex vno in alium locum transferri potest. Ad Concilium autem Florentinum dicendum est, illud tantum docuisse id quod factum est, nempe aliquando dispensatum esse in ministro, non autem in consecratione materiae; non tamen negasse, id fieri non potuisse.

8. Ad tertium resp. citatum, Pontificem solum dixisse, Christum Dominum in vltima Coena Apostolos docuisse Christum consecrare: non autem dixisse, non posse per dispensationem summi capitis Ecclesiae simplici Sacerdoti committi, vt Christum consecraret.

9. Ad quartum verba citata Catechismi intelligenda esse iuxta ipsius Catechismi explicationem. Sic enim scribit: Neque ad alium ea consecratio, nisi ad Episcopum pertinere potest, qui eiusdem Sacramenti ordinarius minister, institutus est. Ea igitur ratione Christum consecratio non nisi ad Episcopum pertinere potest, quia ratione ad eundem spectat, esse ministrum huius Sacramenti: ad solum autem Episcopum spectat esse ordinarium, non autem essentialium ministrum huius Sacramenti: ergo eadem ratione ad solum Episcopum, tanquam ordinarium, non autem tanquam ad essentialium ministrum pertinebit consecratio materiae huius Sacramenti.

10. At qui, utrum, ex eo quod Concilia, & Canones Christum consecrationem Presbyteris prohibent, non sequitur quod haec potestas non possit illis per dispensationem summi Pontificis communicari? solum quod illis ordinario iure non competat. Nam eadem Concilia & Canones prohibent, ne Presbyteri, Virgines, & templa consecrent; & Innocentius I. cit. Bulla, ne Christum consecrarent; cum tamen per dispensationem summi Pontificis

C 3

PLANA
Omnia
NO. III. IV. V
E. III

Pontificis possint simplices Sacerdotes templa, & Regines consecrare, nec non Chriftina conficere. Circa autem Canon Presbyter, non tam indicat impossibilitatem, seu facultatem dispensandi in consecratione Chriftinatis, quam in consecratione Virginitatis.

10. Ad sextum, ex allata ratione tantum sequitur, non esse ita facile dispensandum in consecratione materiae, quam in administratione huius Sacramenti: cum minor necessitas vrgere possit in consecratione materiae, quam in administratione Confirmationis. Et haec omnia docet Amicus, *vbi supra*, quae curiosis Lectoribus grata fuisse scio, ad resciscendam Pontij opinionem, & in fauorem Pontificiae auctoritatis.

11. Nota etiam praeter Amicum, affirmantiam sententiam docere etiam Scotum, Sotum, Caietanum, Victoriam penes Praepositum in 3. parte. *quasi. 72. artic. 3. dub. 2. num. 320.* qui magis modestè vocat Pontij sententiam probabiliorum: vnde etiam reprobatus venit Hurtadus de *sacram. Confirmat. difficult. 5.* dum asserit, Sotum falsò existimare ex commissione Pontificis posse simplicem Sacerdotem benedicere Chriftina, nam sententia Soti, Amici, & aliorum, sua non caret probabilitate, & post haec scripta inueni sententiam affirmatiuam docere etiam nouissimè ex Societate Iesu P. Escobar in *Theolog. moral. tract. 7. exam. 3. cap. 11. num. 14.*

RESOL. XXI.

An Pontifex potuisset praecipere confessionem si non fuisset à Christo praecipita, sed tantum instituta? Ex part. 8. tract. 1. Resol. 13.

Sup. doctrina huius Resol. lege supra §. 1. Resol. 6. & aliam Resol. eius not.

§. 1. Respondeo aliquos asserere Ecclesiam non potuisse praecipere Confessionem annuam pura lege Ecclesiastica, nisi modificatio esset in eius lege, & statuto diuini praecipii, atque ita annuam confessionem non potuisse praecipere ab Ecclesia, nisi iam praecipita à iure diuino, tantum modificaretur tempus illius obligationis; ita docet Soto in 4. *distinct. 18. quasi. 1. artic. conclus. 4.* & vnicà ratione, & in hoc primo conuenit cum Soto Canus in *relectione de poenitentia, part. 5. §. ita licet, fol. 155. & §. In quarto casu, fol. 164.* Paludan. *distinct. 17. quasi. 2. artic. 2. num. 9. & 10.* vbi in hoc probat sententiam Durandi. Hoc probat Soto, quia Ecclesia non habet potestatem instituendi Sacramenta, quasi inde deducat non posse Ecclesiam instituere lege sua necessariam esse confessionem, nisi iure diuino necessaria esset. *Secundo* docet Soto, quia erat praecipuum diuinum vagè obligans, nec determinans tempus, potuisse Ecclesiam obligare ad confessionem non simpliciter, sed supposita obligatione legis diuinae, determinando tempus illius, vnde praecipuum hoc appellat ipse modificationem legis diuinae. Hanc etiam sententiam tenet Coninck de *Sacrament. disp. 5. dub. 3.*

2. Sed alij existimant, quòd supposita institutione huius Sacramenti à Christo facta, si supponeremus Christum non praecipisse eius receptionem, sed in libera voluntate hominum eam constituisse, adhuc Ecclesia per potestatem humanam à Deo datam; posset praecipere receptionem huius Sacramenti. Probat, quia hoc praecipuum instituere non excedit potestatem Ecclesiae; ergo potest illud instituere. Probat antecedens, & quidem in primis non excedit potestatem Ecclesiae

in institutione Sacramenti considerari, vt quoddam totum est, quia Sacramentum ipsum in actibus exterioribus consistit, quia est signum sensibile rei sacrae sanctificantis nos; & licet requirat hoc Sacramentum aliquem actum internum, & insensibilem contritionis, vel attritionis, tamen quia talis actus necessariò requiritur ad actum sensibilem confessionis, vt illa sit humilis, & deuota acculatio, & non iocosa; & quae est pars huius Sacramenti, in quantum est sensibilis, & patet per actum exteriorem confessionis, non repugnat Ecclesiam praecipere huiusmodi actum. Praeterea non excedit potestatem Ecclesiae impetrare confessionem, etiam si haec aliquando sit actum internum, quia Ecclesia, directè non solum praecipit confessionem vocalem, seu receptionem huius Sacramenti, qui est actus externus, & circa quem habet iurisdictionem directam; & circa peccata verò interna, solum indirectè versatur Ecclesia, quatenus ad veram confessionem vocalem, & integram etiam est necessarium confiteri interna peccata. Quae doctrina isto potest exemplo confirmari, nam Ecclesia, quae directè praecipit audire Missam, indirectè etiam praecipit attentionem, & deuotionem necessariam ad hoc, vt auditio Missae morali, & humano modo, ac debito, contingat, & tamen attentio, & deuotio actus sunt interni animi; ergo Ecclesia rectè potest praecipere per se sola confessionem peccatorum internum quod quidem probabiliter defendi potest, probabilius tamen iudico in isto casu, quo quis tantum haberet conscientiam peccatorum mortaliū internum, praecipuum Ecclesiasticum recipiendi hoc Sacramentum alio modo obligare, Ecclesia enim solum praecipere confessionem exteriorem, poenitens tamen confiteri debet interiora mortalia, & cum dolore animi, ratione praecipii diuini obligantis ad integritatem confessionis, & ne fiat iniuria Sacramento. Nam si Ecclesia sola praecipere confessionem, non posset ex se directè praecipere, vt quoties quis haberet peccata tantum interna, ea explicaret in confessione, quia sicut nequit Ecclesia obligare homines ad actus merè interiores, ita neque occasione accepta, tantum ab illis aliquid praecipere, si enim directè suam iurisdictionem extenderet ad actus merè interiores. Et haec omnia docet Ochagavia de *Sacrament. tractat. 2. de Confess. sacrament. quasi. 2. num. 6.* Vide etiam Hurtadum de *Sacram. disp. 7. diff. 4.* Suarez in 3. *part. tom. 4. disp. 35. sect. 1. num. 18.* Valquez *tom. 4. quasi. 90. art. 1. dub. 4. n. 71.* & alios.

3. Nec obstat dicere, quòd Ecclesia nequit instituere Sacramenta; ergo nequit circa ea aliquid praecipere, quare in eo casu, quo Christus Confessionem sacramentalem minime imperasset, non valeret Ecclesia eam praecipere; ad eandem enim potestatem pertinere videntur, & rem aliquam instituere, & circa eam debita praecipua imponere. Huic tamen argumento facile respondetur, Ecclesiam minime posse instituere Sacramenta, quia eorum institutio ad potestatem pertinet, excellentiae, quam non esse à Christo Ecclesiae communicatam, necessariò fateri debemus; nihilominus tamen rectè potest Ecclesia praecipua sua imponere circa Sacramenta iam instituta à Deo, hoc enim posterius facilius est, & minus illo priori, atque ita Ecclesia hanc in se recognoscens potestatem in Concilio Tridentino *sessione 23. cap. 4.* praecipit sacramentum Confirmationis debere pius ab illis suscipi, qui prima Tonsura volunt initiari, & alibi praecipit caeremonia Baptismi, & sacrificij Missae,